

Jom -ha- Šoa

2015 יום השואה

Návraty a nenávraty
českých a moravských
Židů a Romů
z koncentračních táborů
v roce 1945

„Plakala jsem pro všechny, kteří se
nedožili konce války, pro tátu a mámu,
a proto, že jsem zůstala jen já.
Neměla jsem pocit, že jsem zvítězila...”

Eva Löwidtová Erbenová

Den holocaustu a hrdinství,

hebrejsky „Jom ha-šoa ve ha-gvura“, je dnem vzpomínání na šest milionů zavražděných Židů i na židovské hrdiny bojující proti nacistům. Klíčovou aktivitou Jom ha-šoa v České republice je čtení jmen obětí ve veřejném prostoru se zapojením široké veřejnosti. V rámci pořádaných akcí si připomínáme židovské a romské oběti nacistické perzekuce. Připomínka není jen příležitostí k uctění milionů obětí, ale také k otevření diskuse o současném stavu lidských práv. Považujeme za důležité podporovat porozumění mezi lidmi s odlišným náboženským vyznáním, barvou pleti a původem, a přispět tak k vytvoření tolerantní občanské společnosti. Společnosti, která respektuje odlišnosti a jinakost svých členů a která aktivně reaguje na projevy antisemitismu a rasismu.

Každý ročník této akce je věnován určitému tématu, k němuž jsou vydávány informační materiály a od roku 2012 vyhlašována soutěž pro školy. Letošním tématem jsou Návraty a nenávraty Židů a Romů po osvobození koncentračních táborů a ghett. Jaká byla jejich očekávání a následný střet s realitou po návratu „domů“? Na následujících stránkách naleznete stručný souhrn informací o situaci židovských a romských obyvatel Čech a Moravy během druhé světové války a po ní, včetně několika autentických příběhů návratů do míst, ve kterých si letos také připomínáme oběti holocaustu – Brno, Kolín, Liberec, Olomouc, Kutná Hora a Sušice.

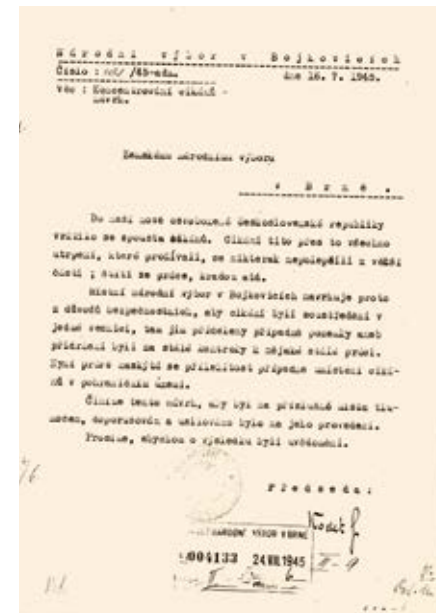
Šoa, osvobození a návraty českých a moravských Židů

„Při posledním předválečném sčítání v roce 1930 se k židovskému náboženství přihlásilo v Čechách 76 301, na Moravě a ve Slezsku 41 250 lidí. Z těchto 117 551 osob se hlásilo téměř 43 tisíc k národnosti české, 37 tisíc k národnosti židovské, 35 tisíc k národnosti německé, ostatní k různým jiným národnostem. V těchto číslech nejsou zahrnuti lidé, kteří nebyli židovského náboženství, ale přesto se podle norimberských zákonů měli stát oběťmi židovské genocidy.“¹ Přesný počet židovských obyvatel v nacisty okupovaném Protektorátu Čechy a Morava je velmi těžké určit vzhledem ke složitosti pojetí židovské identity i chaosu, který panoval v prvních měsících jeho existence. V této době se přibližně dvaceti tisícům lidí podařilo ze země uprchnout. Z celkového počtu více než 81 tisíc mužů, žen a dětí, podléhajících norimberským rasovým zákonům a deportovaných z Protektorátu Čechy a Morava do Terezína, Lodže a dalších míst, se osvobození dočkalo necelých 11 tisíc. Do osvobozeného Československa se vraceli také ti, kterým se podařilo před deportací uprchnout do zahraničí nebo se uchýlit do úkrytu. V letech 1945–1946 přišla také velká skupina Židů ze Zakarpatské Ukrajiny, kteří odmítli být součástí SSSR. Tyto statistiky a součty jsou výsledkem dlouhodobého systematického výzkumu, který je součástí celkového obrazu nacistické genocidy Židů na našem území. Další částí publikace jsou příběhy a osudy jednotlivých mužů, žen a dětí, kteří se stali oběťmi této genocidy.

Naděje na přežití, návrat domů a shledání se s blízkými, která často pomáhala v koncentračních táborech přežít, pro mnohé skončila záhy po návratu domů. Nenacházeli své nejbližší, kteří se jim ztratili během holocaustu, často ani své přátele a svůj dům. Své zázemí museli budovat úplně znovu a z ničeho, často bez pomoci okolí. V poválečné Evropě docházelo i k otevřeným projevům nepřátelství vůči navrátilcům, například v polských Kielcích a v Krakově nebo na Slovensku, kde došlo k několika protižidovským pogromům.

Genocida a (ne)návraty českých Romů

Tzv. konečné řešení cikánské otázky, kterému v Evropě padlo za obětí několik set tisíc Romů, bylo připravováno prakticky okamžitě po nástupu nacistů k moci v sousedním Německu a postupně se šířilo do dalších evropských zemí. Holocaust romské populace v českých zemích byl zahájen v tzv. cikánských táborech v Letech u Písku a v Hodoníně u Kunštátu; k jeho vlastní realizaci došlo především v koncentračním vyhlazovacím táboře Auschwitz-Birkenau. Od počátku března 1943 tam byla postupně několika hromadnými transporty odvezena většina protektorátních Romů. Osvobození se dočkalo jen asi 600 mužů, žen a dětí. Kromě nich se vrátilo několik romských rodin a jednotlivců skrývajících se po dobu okupace především na Slovensku. Zbytky českých a moravských Romů vstupovaly roku 1945 do obnoveného Československa v dosti nejistém a neutěšeném stavu. Jejich původní domovy byly často po odtransportování svých obyvatel zničeny, jejich majetek rozkraden či rozprodán ve veřejných dražbách. Také na Slovensku se vraceli Romové z míst svého nuceného nasazení či nedůstojného skrývání do původních venkovských bydlišť. Nedostatek pracovních příležitostí a nulová šance užít se vedla již v prvních poválečných letech tamní romské obyvatelstvo k migraci do českých zemí, kde nacházeli práci především v pohraničí a ve větších městech.

Dopis Národního výboru v Bojkovicích pro Zemský národní výbor v Brně, 16. 7. 1945 (Moravský zemský archiv v Brně).

Ve společnosti i po osvobození přetrvávaly zažité předsudky, jež ve svém důsledku vlastně k romskému holocaustu vedly. Dokumentuje to například návrh předsedy Národního výboru v Bojkovicích, který 16. července 1945 odeslal zemskému národnímu výboru v Brně a v němž žádal koncentraci romských navrátilců a nových přistěhovalců do některé obce v pohraničí, protože **„Cikáni tito přes to všechno utrpení, které prožívali, se nikterak nepolepšili z větší části...“** Dalším svědectvím je kronika smíšené měšťanské školy v Nových Hodolanech (dnes část Olomouce), která za druhé světové války sloužila jako sběrné místo občanů před jejich odtransportováním. Pisatel v kronice po skončení války retrospektivně uvedl: **„Po židech přišel transport cikánů, kteří byli dopraveni do sběrného tábora na jižní Moravě. Budova po nich desinfikována. ‘Kopřivu mráz nespálil,’ po válce hemží se to u nás bludnými dětmi faraonů až až.“**

¹ Kárný, Miroslav: „Konečné řešení“. Genocida českých Židů v německé protektorátní politice, Praha 1991.

Návraty ve vzpomínkách romských pamětníků:

Vlasta Danielová (nar. 1925, vězněna
v KT Auschwitz a KT Ravensbrück)

„Trvalo to ještě několik dní, než jsem se dostala domů, než jsem stála před rodinným domkem. Bylo 30. května, v neděli odpoledne. To se nedá ani napsat, když člověk po 27 měsících stojí v rodné obci. Nikdo tam nebyl, byla jsem první doma. Dům byl hodně poškozený. Lidi, kteří tam bydleli, se vystěhovali. ... A nejhorší na tom všechno bylo, že jsme neměli z čeho žít, co na sebe ani s čím se zakrýt. Od místního národního výboru jsme nic nedostali. Bylo to těžké žít pro nás. Nejstarší bratr musel na vojnu, a tak jsem se musela postarat o všechno já.“

Ctibor Nečas: Nemůžeme zapomenout.
Našti bisteras, s. 224. Olomouc 1994.

Božena Valdová (nar. 1929, vězněna
v Hodoníně u Kunštátu, KT Auschwitz-
Birkenau, KT Ravensbrück
a KT Neuengamme)

„Nějak brzo po válce promítali film o Osvětimi. Já jsem tam šla do kina jenom ze zvědavosti, jak je to prostě zfilmovaný. Lidi brečeli a já jsem se začala smát. Protože mně to přišlo k smíchu, co se tenkrát ukazovalo z toho Osvětimi. No ježíšmaria, to byla pohádka, co oni ukazovali, to byla hotová pohádka. Proto jsem se začala provokativně smát. Zavolali toho uvaděče a on mě vyhodil. Když se mě venku potom ptal, proč jako se tomu směju, a když jsem mu to řekla, tak to teprve pochopil. A velice se mně omlouval, hrozně moc.“

Ctibor Nečas: Nemůžeme zapomenout.
Našti bisteras. Olomouc 1994.

■
Mgr. Michal Schuster,
Muzeum romské kultury v Brně, s.p.o.

Další zdroje: Kladivová, Věra: Konečná stanice Auschwitz-Birkenau. Olomouc 1994.
Nečas, Ctibor: Holocaust českých Romů. Praha 1999.
Nečas, Ctibor: Z Brna do Auschwitz-Birkenau. První transport moravských Romů do koncentračního tábora. Brno 2000.
<http://www.krajinoupribehu.cz>
<http://www.romasinti.eu>

KOLÍN

Město Kolín bylo během německé okupace sídlem nacistické správy, a proto se stalo jedním ze shromaždišť pro transporty Židů z kolínského oberlandrátu. Sestaveny byly celkem tři transporty, kterými bylo během června 1942 odvezeno 2202 Židů do Terezína a dalších nacistických koncentračních a vyhlazovacích táborů.

Ti, kteří v Kolíně zůstali, žili v tzv. smíšených manželstvích a museli pracovat v pracovních skupinách. V prosinci 1944 byli povoláni do pracovního tábora na pražském Hagiboru, odkud byli následně odesíláni do Terezína.

Celkový počet židovských obětí z Kolína a okolí (včetně příchozích ze zabraného pohraničí) dosáhl bezmála 500 osob. Po válce se do Kolína navrátilo jen 69 osob.

Hana Greenfeldová s otcem Karlem,
Kolín asi 1941 (soukromý archiv autorky).

„15. duben je navždy vrytý v mé paměti. Co je na tom datu tak pozoruhodného? Byl to den našeho osvobození. Co jsme se o něm nasnily. V kolika různých podobách jsme si ho představovaly! Naděje, že se ho dočkáme, nás udržovala při životě. Smrt byla v Bergen-Belsenu všudy přítomná. Kdo zde přežil, ten přežil vlastní smrt. A pak se to stalo. První britský tank vjel do tábora, otevřel bránu tohoto nepopsatelného pekla a z megafonu zazněla tak dlouho očekávaná slova: „Jste svobodni.“ Vrátila jsem se zdráhavě do země, odkud pocházím, do svého města i do téhož domu, kde jsem se narodila, abych si ověřila dojmy, které mi uvízly v paměti. V den mého návratu hustě pršelo, jako by celý svět spolu se mnou ronil slzy nad smutným údělem židovské pospolitosti, k níž jsem kdysi patřila.“

Greenfeldová, Hana. Z Kolína
do Jeruzaléma. Israel 1992, s. 40.

Návrat do Kolína ve vzpomínce Hany Greenfeldové

Hana Greenfeldová se narodila v roce 1926 na kolínském Zálabí. 13. června 1942 odjela s dalšími členy rodiny do Terezína, dále byla odvezena do Osvětimi, pracovně nasazena v Hamburku a osvobození se dožila v Bergen-Belsenu.

■
PhDr. Jaroslava Jouzová, Ph.D.,
Městská knihovna Kolín

OLOMOUC

Koncem roku 1941 padlo rozhodnutí o vystěhování protektorátních Židů z Olomouce a okolních měst. V březnu 1942 byly zrušeny všechny venkovské náboženské obce a jejich movitý a nemovitý majetek byl přidělen Vystěhovaleckému fondu pro Čechy a Moravu. V květnu 1942 bylo v Olomouci registrováno 1377 Židů, v celém obvodu působnosti Židovské náboženské obce Olomouc jich bylo 3967. Na přelomu června a července 1942 byly z Olomouce vypraveny čtyři transporty do Terezína. Celkem odjelo do Terezína 3508 osob. Vrátilo se jich pouhých 295.

Návrat do Olomouce ve vzpomínce paní Edity Šťastné, rozené Munkové

Edita Munková-Šťastná se narodila v roce 1924, v červenci 1942 byla deportována z Olomouce do Terezína, o dva roky později do Osvětimi. Osvobození se dočkala v Mauthausenu.

Hřeben, který si Edita
vyrobila z plechovky
v Terezíně (rodinný archiv).

„Když jsem přijela do Olomouce, nevěděla jsem, kam jít, rodiče a bratr zůstali v Osvětimi, rabínský dům, kde jsme bydleli před válkou, byl zbořený. Hlásila jsem se na Červeném kříži, že jsem přišla z koncentráku a že nevím, co mám dělat, kam mám jít. Řekli, že v Pöttingeu (školní budova) je ubytovna pro partyzány a pro vězně, a dali mi legitimaci na stravenky ve škole na Mořickém náměstí. Pátrala jsem, jestli se někdo z rodiny vrátil, hledala jsem si bydlení. V Olomouci na ŽNO úřadovali lidé ze smíšených manželství, kteří se už vrátili. Ti mi pomohli, dali mi nějaké oblečení z UNRY. Pak jsem si našla bydlení, zaměstnání. Ze začátku jsem nemohla pracovat, byla jsem strašně slabá. Když jsem se vrátila, vážila jsem 35 kg, takže spolužáci, které jsem je potkala, mě ani nepoznali.“

Projekt: Zmizelí sousedé, Základní škola
Milady Horákové v Olomouci.

■
Tomáš Hrbek,
Židovská obec Olomouc

LIBEREC

V roce 1930 bylo v Liberci registrováno 1392 osob židovského původu a dalších téměř 300 osob v okolí města. Do života liberecké židovské komunity však osudově zasáhla druhá světová válka, řada jejích členů zahynula v ghettech a vyhlazovacích táborech. Po válce bylo sice v Liberci evidováno 1211 Židů, z toho však pouze 37 starousedlíků, kteří přežili koncentrační tábory.

Osvobození a příjezd do Liberce ve vzpomínkách paní Marie Deličové

„Moji rodiče pocházeli ze Zakarpatské Ukrajiny a seznámili se v pracovním táboře v Maďarsku. Všichni příbuzní, kromě otce a bratra, během holocaustu zahynuli. Po válce vzal tatínek maminku zpátky na Ukrajinu, ale když tam nikoho nenašli, tak se vydali do Prahy, kde se s maminkou ještě v roce 1945 vzali. Maminka vůbec neuměla mluvit česky, tatínek chodil před válkou do české školy v Chustu. Z Prahy se přestěhovali za otcovým bratrem do Liberce, kde tatínek pracoval v bratrově obchodě a maminka byla doma. Moji rodiče o svých osudech během války moc nemluvili. Až mnohem později jsem se dozvěděla, že maminky sestra byla vězněna v Terezíně, kde se dočkala osvobození, ale po osvobození Terezína šla hledat nějaké jídlo a byla zastřelena, ale nikdo neví, jestli ji zastřelili Němci, nebo Rusové.“

Marie Deličová, email Institutu
Tereziánské iniciativy ze 7. 3. 2015

■
Lea Květ,
Židovská obec Liberec

BRNO

Před zahájením deportací v roce 1941 evidovala brněnská židovská náboženská obec 11 102 osob. Ze sběrného střediska v budově dnešní základní školy v Merhautově ulici mířilo ve třinácti transportech 9 397 Židů z Brna a okolí do Minsku a Terezína a následně dalších koncentračních a vyhlazovacích táborů. Pouze 751 osob se dočkalo osvobození. Poté v Brně a okolí zůstávalo ještě 816 Židů žijících ve smíšených manželstvích, z nichž většina byla v průběhu let 1943–1944 soustředěna do koncentračního tábora v Praze na Hagiboru. Odtud byli dále deportováni do Terezína, kde se většinou dožili osvobození.

Dotazník Židovské náboženské obce v Brně z 19. 3. 1946 (Archiv Židovské obce v Brně).

Juditina fotografie z 19. 3. 1946 (Archiv Židovské obce v Brně).

Příběh Judity Schwarzbartové – Rosenzweigové

Dvanáctiletá Judita Schwarzbartová byla se svými rodiči a sourozenci v březnu 1942 odvezena z Brna do terezínského ghetta. V září 1944 byli deportováni dále do Osvětimi, kde zahynul otec Julius; Judita s matkou Charlottou a sestrou Esther byly po několika dnech vybrány do pracovního transportu k budování protitankových zákopů nedaleko Vratislavi. Přes koncentrační tábor Gross Rosen se dostaly do Bergen-Belsenu, kde je v dubnu 1945 osvobodila britská armáda. Krátce po osvobození zemřela Juditina matka na tyfus. Obě sestry se vrátily v polovině července 1945 domů. Ve zničeném domě rodičů v Brně-Jundrově je čekal bratr Gideon, který byl osvobozen v Osvětimi. Tři sourozenci, kteří zůstali odkázáni jen sami na sebe, byli podporováni židovskou náboženskou obcí. Judita se již v Brně připravovala na život v Palestině a absolvovala „hachšará“² a po vyhlášení Státu Izrael se na podzim 1948 odstěhovala.

² Příprava na život v Izraeli organizovaná sionistickými organizacemi v diaspoře. V táborech se mladí lidé vzdělávali v zemědělství a dalších řemeslech a znalostech potřebných pro život v Palestině. (www.holocaust.cz)

PhDr. Alena Mikovcová,
Židovská obec Brno

SUŠICE

První zmínky o židovském osídlení Sušice pocházejí z druhé poloviny 16. století. V roce 1626 byl založen starý židovský hřbitov, roku 1660 synagoga, kterou na konci padesátých let 19. století nahradila synagoga nová. Mezi lety 1914–1918 došlo k úbytku a omlazení členů židovské komunity v Sušici a na počátku třicátých let 20. století místní náboženská obec čítala kolem 120 členů, ze kterých v průběhu let 1938–1945 zahynulo více jak 90.

Manželé Klingerovi po osvobození

Mezi přeživší, kteří se dočkali osvobození Terezína, patřili staří manželé Klingerovi. Josefovi bylo v té době 83 a Hermíně 72 let. Do roku 1939 vlastnili rozsáhlý obchod se zemědělskými produkty v blízkosti sušického náměstí, kde provozovali rodinnou firmu spolu se svými dcerami a syny. V létě roku 1945 byli manželé Klingerovi hospitalizováni v sušické nemocnici. Po útrapách, které byli nuceni zakusit, nalezli v Sušici pouze jedinou blízkou osobu, Hanu Barthovou, další z nepočetných přeživších, která uchovala jejich příběh. Josef Klinger zemřel v červenci 1945 a jeho žena Hermína v dubnu následujícího roku.

Mgr. Michal Chmelenský,
Západočeské muzeum v Plzni, p.o.

Hrob Josefa a Hermíny Klingerových na novém židovském hřbitově v Sušici (ZČM v Plzni, p. o.).

Detailní zprávy o židovských obyvatelích českých měst a vesnic, jejichž malá část je zpracována v předcházejících odstavcích, jsou výsledkem dlouhotrvající systematické práce mnoha organizací i jednotlivců. Věříme, že je nutné věnovat stejné úsilí a zájem také dosud málo zmapovaným osudům našich romských sousedů, kteří se

z našich měst a vesnic navždy ztratili, a budeme výzkum genocidy Romů, dokumentaci jejich obětí a vzdělávání o společných tématech intenzivně podporovat.

KUTNÁ HORA

V Kutné Hoře, kde bylo Židům od středověku až do poloviny 19. století zakázáno se usazovat, jich žilo před válkou necelých dvě stě, dvacet z nich se hlásilo k židovské národnosti. Do Terezína bylo v červnu 1942 ze shromaždiště v Kolíně deportováno 110 osob, z nichž se po osvobození vrátilo pouze patnáct.

Návrat Dagmar Lieblové do Kutné Hory

Dagmar Lieblová se narodila v Kutné Hoře, kde žila se svými rodiči až do deportace do Terezína. V prosinci 1943 byla odvezena společně se svou sestrou a rodiči do Osvětimi, v červenci 1944 na odklízovací práce do Hamburku. Osvobozena byla v Bergen-Belsenu. Zde strávila několik měsíců v britské nemocnici a do Československa se vrátila přes Plzeň v červenci 1945.

„Potom jsme museli jít na nějaký repatriční úřad a na lékařskou prohlídku, kde mě našel pan profesor Malý z Kutné Hory, protože já jsem mu z Plzně poslala telegram. Odvezl mě do Kutné Hory k sobě domů, kde žila také Fanylna, služebná naší rodiny před válkou. Hned další den se mnou šli k lékaři a ukázalo se, že mám velice zlý nález na plicích. Lékař mi zařídil pobyt v sanatoriu v Žamberku, kam jsem odjela asi za čtrnáct dní. Tam mě přijali – jak jsem se mnohem později dozvěděla – jenom proto, že chtěli, aby dcera lékaře měla kde umřít. V sanatoriu jsem byla celkem dva a půl roku až do února 1948.“

Lieblová, Dagmar: Přepsali se – tak jsem tady. Příběh Dagmar Lieblové, Brno 2013, s využitím vzpomínky D. Lieblové uložené v Židovském muzeu v Praze.

Tereza Štěpková,
Institut Terezínské iniciativy

PARTNEŘI

Muzeum romské kultury je jediné muzeum v Evropě věnující se historii Romů, jejich tradicím a kultuře. Nabízí atraktivní stálou expozici „Příběh Romů“, která je plná audiovizuálních prvků a barvitých instalací. Pořádá výstavy, vydává odbornou literaturu, organizuje řadu veřejných vzdělávacích i kulturních akcí a je také odborným pracovištěm k tématu romského holocaustu. Díky své lokaci funguje také komunitně a připravuje programy pro děti.

Kontakt:
Bratislavská 67, 602 00, Brno
tel: + 420 545 581 206
media@rommuz.cz
www.rommuz.cz
https://www.facebook.com/muzeum.romske.kultury

Brněnská pobočka Oddělení pro vzdělávání a kulturu Židovského muzea v Praze nabízí, podobně jako stejnojmenné oddělení v Praze, vzdělávací programy, dílny a přednášky pro žáky a studenty základních a středních škol. Dále kombinované pořady, dílny a cykly přednášek určené zájemcům z řad širší veřejnosti, učitelům a badatelům, kteří mají zájem o židovská témata vztahující se nejen k moravskému regionu.

Kontakt:
Třída Kpt. Jaroše 3 602 00 Brno
tel: + 420 544 509 651-2,
fax: + 420 544 509 652
www.jewishmuseum.cz/brno

Židovská obec Olomouc byla znovuoobnovena v roce 1991. Základem současného náboženského života jsou šabatové bohoslužby a oslavy svátků; součástí liturgie je společné košer stolování. Ve spolupráci s městem Olomouc a Olomouckým krajem každoročně organizuje kladení Kamenů zmizelých (Stolpersteine). O přeživší holocaust se stará sociální oddělení obce.

Kontakt:
www.kehila-olomouc.cz
Seznam Kamenů zmizelých v Olomouci: <http://kehila-olomouc.cz/rs/soucastnost/stolpersteine/>

Židovská obec Liberec sdružuje občany hlásící se k židovskému vyznání, národnosti nebo původu. V duchu židovských tradic zajišťuje náboženský život reformního směru, kulturní život a sociální potřeby svých členů. Podporuje jejich vzdělávání v židovských tradicích a přispívá k všeobecnému vzdělání o judaismu a židovské historii, zejména při práci s mládeží. V rámci své územní působnosti pečuje o kulturní a náboženské památky.

Kontakt:
Rumjancevova 1/1362,
460 01 Liberec
www.kehila-liberec.cz

Městský úřad Kutná Hora podporuje kulturní a vzdělávací aktivity spojené s připomínáním holocaustu a jeho obětí, zejména vytvoření Památníku obětem holocaustu z Kutné Hory a okolí.

Kontakt:
tel: + 420 327 710 111
www.mu.kutnahora.cz

Rašelina – kulturní spolek je nezávislá platforma, pečující o kulturní zdraví v Pošumaví. Vznikla na sklonku roku 2013 z iniciativy několika milovníků kvalitní kultury a zdravého životního stylu, se kterým kulturní využití úzce souvisí.

Kontakt:
předsedkyně:
MgA. Jitka Doubravová,
tel: +420 777 753 387
kulturniraselina@gmail.com
www.facebook.com/kulturniraselina

Město Kolín podporuje a spolupracuje na pořádání připomínkových akcí, které jsou věnovány obětem holocaustu. Mezi podporované akce patří pokládání Stolpersteinů židovským rodinám a nechybí ani výstavy a přednášky s židovskou tematikou či vzpomínkové bohoslužby.

Kontakt:
Tel.: + 420 321 748 111
www.mukolin.cz

Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci EHP fondů. www.fondnno.cz a www.eeagrants.cz.

PROJEKT VÝCHOVA K RESPEKTU A TOLERANCI PODLE PRINCIPŮ OTEVŘENÉ SPOLEČNOSTI

Cílem projektu je umožnit a zprostředkovat propojování a vzájemné poznávání majoritní a minoritních částí společnosti, představit pedagogům i žákům netradiční přístupy ve výchově včetně metodiky, jak účinně zasahovat proti šíření nenávisti po internetu, vychovávat k otevřenosti ve vzdělávání a k toleranci vůči minoritám, podpořit respekt k jinakosti a soustavně podporovat otevřené a kritické myšlení jako schopnost zpracovávat velké množství informací, kterými jsou dospělí i žáci zahrnováni, a na základě užití historických paralel přispívat k lepšímu porozumění současnosti.

Klíčovými aktivitami projektu je vytvoření odborných textů a metodik, semináře pro pedagogy ZŠ a SŠ, semináře a interaktivní programy pro žáky ZŠ a SŠ, připomínková a osvětová akce Jom ha-šoa a v jejím rámci propagace demokratických hodnot a ochrany lidských práv a nové informační a vzdělávací materiály, monitoring nenávistných projevů vůči menšinám na internetu a vytvoření metodiky práce s jejich databází.

Projekt finančně podporují:

Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci EHP fondů. www.fondnno.cz a www.eeagrants.cz

INSTITUT TEREZÍNSKÉ INICIATIVY

je obecně prospěšná společnost, která se od roku 1994 zabývá výzkumem moderních dějin s ohledem na menšiny, dějin holocaustu v českých zemích, vzděláváním o holocaustu a dokumentací jeho obětí:

- provozujeme vzdělávací portál holocaust.cz
- vytvořili jsme a provozujeme Databázi obětí holocaustu z českých zemí i Evropy dostupnou na portálu holocaust.cz
- vydáváme odborné publikace zaměřené nejen na téma holocaustu-šoa (Terezínské pamětní knihy, ročenku Terezínské studie a dokumenty, apod.)
- budujeme a pro veřejnost provozujeme odbornou knihovnu specializovanou na problematiku holocaustu, antisemitismu a rasismu
- od roku 2006 pořádáme akci Jom ha-šoa – Den vzpomínání na oběti holocaustu
- pořádáme vzdělávací semináře a konference pro učitele a žáky českých škol zaměřené na témata lidských práv s využitím historických paralel a příběhu bývalé židovské školy Jáchymka v Praze, v jejíž budově sídlíme.

Jáchymova 63/3, Praha 1
www.terezinstudies.cz
www.holocaust.cz

– Institut Terezínské iniciativy

– skupina holocaust